

Paleografie

DIGITAL HUMANITIES PENTRU SURSELE FILOSOFICE MEDIEVALE

7. Minuscula gotică bastardă din secolul XIV

conf. dr. Mihai MAGA

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Masteratul de Filosofie Antică și Medievală

semestrul II, 2020–2021

HME2415/07

<https://www.mihaimaga.ro/dh/>

Planul cursului

1.	Evoluție	2
2.	Caracteristici	2
3.	Cifre	2
4.	Exemplu	3
	Temă pentru acasă	3

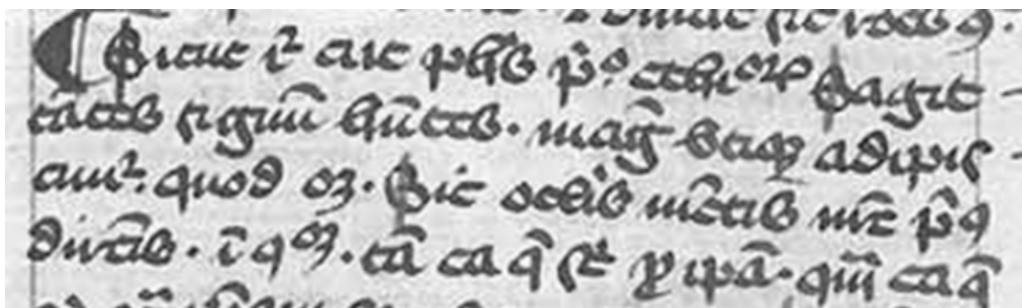
1. Evoluție

În secolele XIV–XV forma literei continuă să evolueze.

- *textualis* ia o formă mai ușor de scris
- noua formă combină elemente din *rotunda*, *quadrata* și *semiuncială*
- de aceea este numită **bastarda** sau **hybrida**
- cea mai afectată este forma *glossularis* (cursivă)

2. Caracteristici

- scrierea este mai cursivă
- literele sunt legate
- ascendenții și descendenții sunt mai pronunțați
- literele sunt înclinate puțin spre dreapta
- ascendenții unor litere sunt desenați ca bucle (b, d, h, l)
- minimele sunt desenate ca niște cârlige legate (i, m, n, u)
- preferința pentru anumite forme ale literelor (s scurt, t ascuțit)
- folosirea unor litere noi sau combinații, uneori pentru a reda sunete din vernaculare (w = u+u, ß = f+s/f+z)

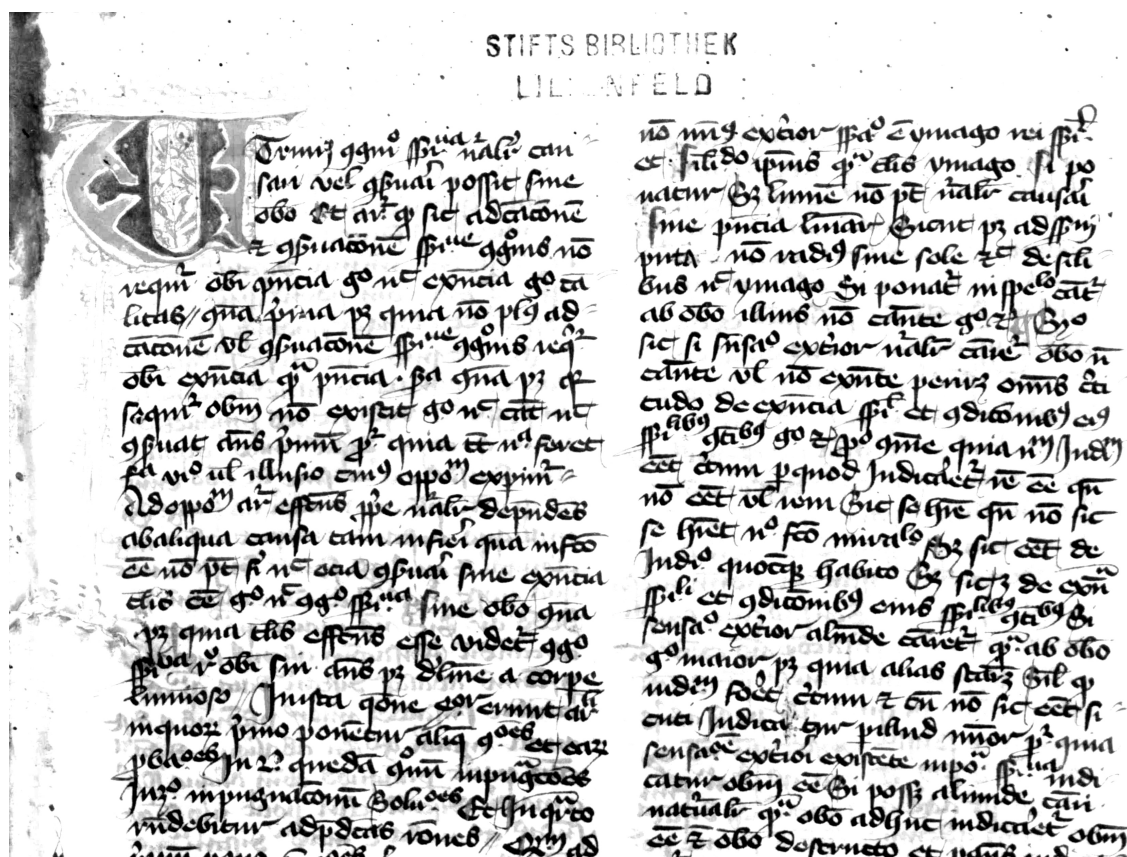
3. Cifre

- cifre romane (i, ii, iii, v, x, l, c, d, m)

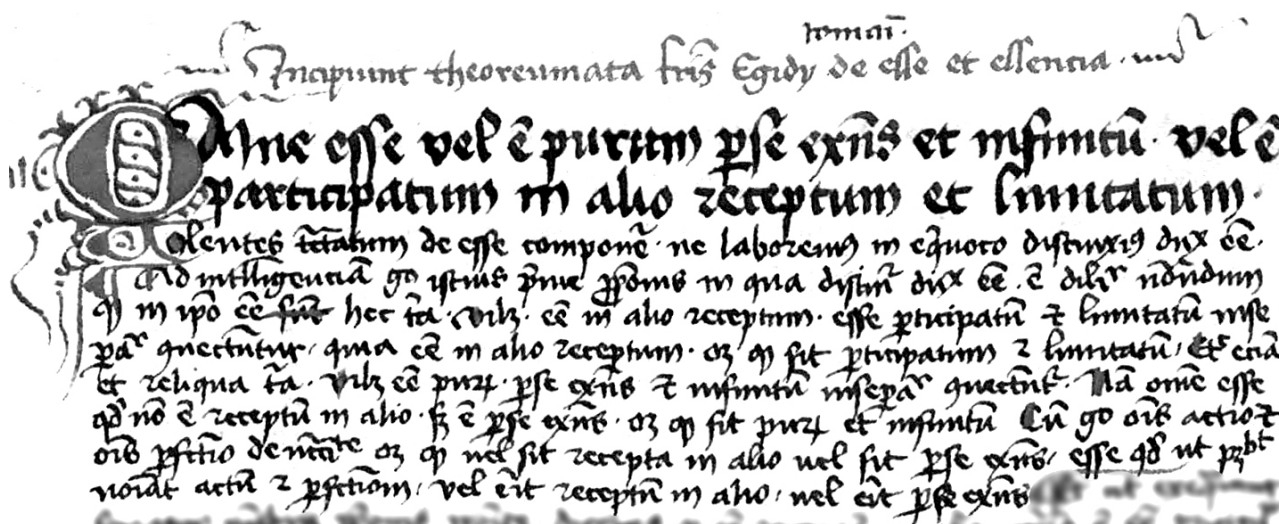
12th c.	13th c.	14th c.	15th c.	16th c.
1	1	1	1	1
2	7	2	2	2
3	3	3	3	3
4	8	4	8	4
5	3	4	7	5
6	6	6	6	6
7	1	8	1	7
8	8	8	8	8
9	9	9	9	9
0	0	0	0	0

- cifre arabe în formă medievală
- numerotare cu litere (a, b, c...)
- cifruri (mai rar)

4. Exemplu

Lilienfeld, Zisterzienserstift, ms. 148, f. 1r (1389), IOHANNES DE MIRECURIA, *Super Sententiarum*

Temă pentru acasă

Kraków, Biblioteka Jagiellońska, Rkp. 1855, f. 1r (sec. XV), AEGIDIUS ROMANUS, *Theoremata de esse et essentia*